

Raadsinformatiebrief

RIB nummer 2023 21
collegevergadering d.d. 09 mei 2023
Programma Gezond en actief Venlo
Portefeuillehouder F. Schatorjé

ons kenmerk 1353
team RGMAPG
steller M.M.J.T. Schenk
telefoonnummer 0644686685
e-mail m.schenk@venlo.nl
datum 24 maart 2023
bijlage(n) 3
datum verzonden

- 9 MEI 2023

Onderwerp
Laaggeletterdheid

Kennisnemen van

Het regionale beleidsprogramma Noord-Limburg 2022-2025 waarmee we gezamenlijk met andere gemeenten de kaders uitzetten voor ons lokaal uitvoeringsprogramma en het lokaal uitvoeringsprogramma Laaggeletterdheid waarin wordt beschreven hoe de gemeente Venlo laaggeletterdheid wenst aan te pakken

Aanleiding

In Nederland hebben 2,5 miljoen volwassenen moeite met lezen, schrijven, rekenen en vaak ook met digitale vaardigheden. Deze vaardigheden noemen we basisvaardigheden. Het zijn vaardigheden die je nodig hebt om (zelfredzaam) mee te kunnen doen in de maatschappij.

Noord-Limburg kent een relatief hoog aantal laaggeletterden, ongeveer 27 duizend inwoner beheersen de basisvaardigheden onvoldoende. Dit komt neer op gemiddeld 16% voor de regio, landelijk ligt dit op 12%. In de gemeente Venlo ligt dit percentage zelfs nog hoger dan regionaal. Opvallend is dat minimaal 47% van de laaggeletterden geboren en getogen is in Nederland.

Deze grote groep zogenaamde nt-1ers (Nederlands als eerste taal) is het moeilijkst te bereiken, Schaamte speelt hierbij vaak een grote rol. Zij spreken vaak uitstekend Nederlands, maar hebben vooral moeite met lezen en schrijven. De grote groep zogenaamde nt-2ers (Nederlands als tweede taal) wordt veel beter bereikt. Voor deze inwoners is het duidelijk dat zij alle aspecten van een taal nog moeten leren. Toch liggen ook hier nog kansen voor een nog groter bereik van deze doelgroepen, gezien het hoge percentage laaggeletterden in Venlo (23%).

Laaggeletterdheid kent grote nadelen zoals werkloosheid, problemen met gezondheid, het goed kunnen omgaan met en op orde houden van de financiën en vaak hebben ook kinderen een taalachterstand. Om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan blijven en gaan doen in de samenleving is het van belang dit probleem aan te pakken.

De gemeenten in de arbeidsmarktregio Noord-Limburg willen taalachterstanden tegengaan en een significante verbetering in de basisvaardigheden realiseren met als belangrijkste doel dat iedereen zo *zelfredzaam als mogelijk* is, en daardoor mee kan doen. We kiezen daarom voor een aanpak zowel op regionaal als op lokaal niveau.

Regionaal: In opdracht van het Rijk hebben alle arbeidsmarktregio's een regionaal beleidsplan laaggeletterdheid opgesteld.

Raadsinformatiebrief

Lokaal: Er is regionaal afgesproken dat elke gemeente afzonderlijk een lokaal uitvoeringsprogramma opstelt om de kaders van het regionale beleidsprogramma op lokaal niveau (nog) meer vorm te geven.

Kernboodschap

Regionaal: In opdracht van het Rijk dienen alle arbeidsmarktregio's een regionaal beleidsplan laaggeletterdheid op te stellen. Dat betekent dus ook dat de arbeidsregio Noord-Limburg, waartoe Venlo behoort, deze opdracht op zich heeft genomen. Daar is tevens afgesproken dat alle gemeenten afzonderlijk dit plan in het college vaststellen. Tijdens de geplande themasessie laaggeletterdheid van 10 mei komen wij hier ook nog kort op terug.

Doelstellingen van het regionaal beleidsprogramma laaggeletterdheid

In de aanpak komen zes doelstellingen terug:

1. Invoering van een monitoringsysteem.
2. Beter in beeld krijgen van zowel de NT1 als NT2 doelgroep en zorgdragen voor een passend aanbod bij het verbeteren van basisvaardigheden.
3. Versterken en intensiveren van de samenwerking met organisaties en bedrijven.
4. Faciliteren van de Taalakkoorden, Taalhuizen, Taalpunten en werkgevers bij het terugdringen van laaggeletterdheid.
5. Zorgdragen voor continue aandacht voor het thema laaggeletterdheid, samen met partners.
6. Van elkaar leren in regionaal verband (informatie-uitwisseling, best practices).

Regionaal uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid

Om het bovenstaande te bereiken is het regionale uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit programma geeft concreet weer, hoe invulling gegeven gaat worden aan het bereiken van de doelstellingen uit het regionale beleidsprogramma. Bij elke actie is beschreven wie, wat, wanneer, wat de geraamde kosten zijn en welk resultaat we willen bereiken. In het uitvoeringsprogramma is een planning en begroting opgenomen voor de jaren 2022, 2023 en 2024

Regionale versus lokale verantwoordelijkheid aanpak laaggeletterdheid

In de arbeidsmarktregio Noord-Limburg zijn in het regionale beleidsprogramma laaggeletterdheid de krachten gebundeld waar dat mogelijk is. Dat neemt niet weg dat elke gemeente zelf afzonderlijk verantwoordelijk is voor een lokale aanpak laaggeletterdheid, afgestemd op de doelgroepen en problematieken van die betreffende gemeente. Daarom is aanbevolen om naast dit regionale uitvoeringsprogrammameente een lokaal uitvoeringsprogramma op te stellen. De gemeente Venlo heeft inmiddels een lokaal uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid 2023-2025 opgesteld.

Lokaal: Er zijn te veel laaggeletterden in onze gemeente. Wij zetten daarom vol in op het zelfredzamer maken van deze doelgroep. We realiseren ons tevens dat het beïnvloeden van deze groep een lastige is, zeker op basis van de tot nu toe gekozen wijze van meten en monitoren. Vandaar dat we in ons uitvoeringsprogramma ook een keuze maken om op een andere manier de uitgezette acties te gaan toetsen en monitoren. Tijdens de themasessie van 10 mei zal hoogleraar Volwasseneducatie Maurice de Greef dit verder aan u toelichten.

Doelstellingen van het lokaal uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid

In de voorgestelde aanpak staat de hulpvraag centraal. Met name op het gebied van taal, rekenen en/of op het gebied van digitale vaardigheden willen we waar nodig onze inwoners ondersteunen. Dit doen we zowel preventief als curatief. We richten ons in het lokaal uitvoeringsprogramma:

- a. Borging van initiatieven die er al zijn rondom de aanpak van laaggeletterdheid.

Raadsinformatiebrief

b. We gaan op zoek naar nieuwe initiatieven en ideeën om laaggeletterden te vinden en te ondersteunen. Om onze doelen te behalen, focussen we ons op vijf aandachtsgebieden:

1. Werkgevers;
2. Samenwerking in het sociaal domein;
3. Samenleving (buurten/wijken/verenigingen);
4. Onderwijs;
5. Zorg.

We werken samen met (externe) partners om laaggeletterdheid tegen te gaan.

Communicatie

Naast dat we als gemeente zelf van mening zijn dat we laaggeletterdheid moeten aanpakken, ligt er ook een opdracht van de Rijksoverheid voor de gemeente. De opdracht bevat de zgn. regisseursrol. Dat betekent voor het onderdeel communicatie het volgende voor de gemeente Venlo:

- De gemeente start een bewustwordingscampagne rondom het thema laaggeletterdheid
- De gemeente brengt de betrokken partijen in kaart. Op dit moment zitten de meeste betrokken partijen in het Taalhuis. We streven ernaar om de partners in het Taalhuis, en waar mogelijk ook daarbuiten, uit te breiden. Deze kaart wordt periodiek naar alle betrokken partijen gecommuniceerd door de gemeente. Bij nieuwe partners worden de andere partijen op de hoogte gebracht.
- Ook initiatieven in het kader van de aanpak laaggeletterdheid worden door de gemeente in kaart gebracht. Betrokken partners en andere belanghebbenden worden op de hoogte gesteld door de gemeente.
- De gemeente zorgt daarnaast voor regelmatige contacten tussen alle betrokken partijen. De gemeente initieert deze contacten en maakt waar mogelijk op regelmatige basis afspraken. Het streven is om minimaal 1x per kwartaal contact te onderhouden met de belanghebbenden en externen.

Financiën

Regionaal: De WEB-contactgemeenten krijgen extra middelen voor de aanpak van laaggeletterdheid in de arbeidsmarktregio via een decentralisatie uitkering. Voor de komende jaren bedraagt deze decentralisatie uitkering ten behoeve van de arbeidsmarktregio Noord-Limburg:

	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Overschot uit 2021	€ 135.000,00		
decentralisatiemiddelen	€ 136.000,00	€ 150.000,00	€ 164.000,00
Totaal	€ 271.000,00	€ 150.000,00	€ 164.000,00

Deze middelen komen voort uit de bestuurlijke afspraken met de VNG van september 2019. Het ministerie heeft, ondanks dat er nog geen nieuwe handtekening onder het bestuursakkoord is gezet, het vertrouwen in gemeenten uitgesproken en de middelen tot en met 2024 toegezegd. De extra middelen worden ontvangen door de gemeente Venlo en zijn bedoeld voor zowel de regionale samenwerking alsook voor de uitvoering van de aanpak van laaggeletterdheid.

Lokaal: De onderstaande tabel geeft de financiën weer die de gemeente Venlo inzet voor de aanpak Vaardig(er) Venlo. Tot nu toe kwamen de financiële gelden voor de aanpak van laaggeletterdheid uit: middelen WEB (Wet Educatie Beroepsonderwijs) en de regionale decentralisatie middelen laaggeletterdheid.

Raadsinformatiebrief

(x 1000, alles in euro's)

	2023	2024	2025	2026
Beschikbaar budget	950	1.100	1.350	
Aansturing	100	100	80	
Subsidies diverse organisaties	200	250	300	
Bewustwordingscampagne	150	100	100	
Werkgeversaanpak	100	150	200	
Trainen van professionals over de diverse genoemde domeinen	100	150	200	
Aanbod formeel en informeel onderwijs	300	350	450	

Er is nog geen begroting voor laaggeletterdheid voor het jaar 2026. De resultaten van de evaluatie van 2023, 2024 en 2025 zijn leidend bij de investeringen die de gemeente Venlo in 2026 doet.

De regionale projectleider laaggeletterdheid wordt, in tegenstelling tot de lokale projectleider laaggeletterdheid, niet betaald uit de gemeentelijke middelen. Deze functie wordt bekostigd vanuit de regionale decentralisatiemiddelen laaggeletterdheid vanuit het Rijk.

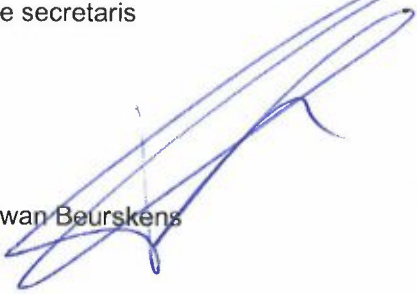
Ons streven is om de raad periodiek, per voorkeur 1x per jaar, te informeren over de stand van zaken rondom de aanpak en uitvoering van laaggeletterdheid. Dit betreft zowel de vorderingen als de bijsturing waar nodig rondom het plan van aanpak.

Raadsinformatiebrief

Burgemeester en wethouders van Venlo

de secretaris

Twan Beurskens

de burgemeester

Antoin Scholten

Bijlagen

1. Regionaal beleidsprogramma Noord-Limburg 19102021
2. lokale uitvoeringsprogramma Laaggeletterdheid
3. uitvoeringsprogramma laaggeletterdheid Noord-Limburg